

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	12	frt.
Félévre	— — — —	6	"
Negyedévre	— — — —	3	"
Egy órára	— — — —	1	"
— Egyes szám 4 kr. —			

Kiadóhivatal:

Picitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A bolgár választások.

Nagybecskerek, augusztus 5.

Bulgária képviselőválasztása be van fejezve s Stambulow diadala ismét nagy mértékben hozzájárult annak a jó hírnévnek a növekedéséhez, a melylyel a derék bolgár nép politikai érettsége és nagyra hivatottsága Európaszerte övezve van. Nincs a civilizált Európának alkotmányos és parlamentáris műveltséggel bíró népe, a melynek képviselőválasztása nagyobb méltósággal, komolysággal és — tegyük hozzá — több tisztességgel mehetett volna végbe, mint a bolgár nép szabad akaratának mult vasárnap megnyilatkozása.

Nem abban nyilvánul a bolgár nép bölcsessége és komolysága, hogy a kormány által kijelölt névsor mindenütt, majdnem minden változtatás nélkül ment keresztül, mert hisz nem a pártpolitika szemüvegén kell e választások jelentőségét mérlegelni, hanem igenis abban nyilvánul, hogy egyrészt oly ünneplés méltósággal és minden higgadtságot megóvó politikai érettséggel ejtették meg a választást, másrészt pedig abban, hogy a mai opposzició nyilvánult is a választásnál, az sem nem panszláv, de a tiszta hazaszeretet és a közügy iránti érdeklődésből kifolyó ellenőrzési hajlam.

Igen, a bolgár opposzició sem nem antidinasztikus, sem nem kifelé gravitáló, hanem tisztán nemzeti ellenzék. Célja, hogy a kormányzati ügyeket ellenőrizze és a maga kormányzati eszméinek lehetőleg propagandát csináljon, törvényes és alkotmányos eszközökkel. Az orosz rokonszenvek gyártására vállalkozó politikai vigéczek már annyira lejárták magukat, hogy fényes nappal alig mernek mutatkozni. Nincs ezeknek semmi hitelük és még azok is, a kik korábbi időkben hajlandók lettek volna a nagy szabadító iránt igaz rokonszenvet szimulálni, most már ama bizonyos diplomáciai okiratok nyilvánosságára hozatala óta kézzel lábball tiltakozának az ellen, hogy ők kifelé gravitál-

nának. Minden valószínűség szerint őszinte és a tapasztalatok után érthetően természetes e hangulatváltozás; de még ha nem volna is őszinte és természetes, akkor is muszáj volna e kifelé gravitálásokkal felhagyni, mert Bulgáriában nemcsak alkotmány van, de van rend és szigor is. Stambulow nem tréfál és Bulgáriában már a politikai kaland nyaktörő vállalat kezd lenni. Épp ezért nem is igen próbálja meg senki.

E példás rend alapját képező szigor dacára igazán bámulatos, sőt megindító az a gyöngédségig menő szeretet és rajongás, a melylyel a bolgárok a fejedelem személye iránt viseltetnek és a mely szeretet fokozódott, a mióta a fejedelem meg-nőstült és a lelkesedés legnagyobb fokához közeledik, a mióta elterjedt a hír, hogy a fejedelmi ház örvendetes családi események néz eléje. Kifejezésre jutott e mély rokonszenv a jelenlegi választásoknál is. A pártok tüntetőleg versenyeztek a fejedelem iránti lojalitásban és a képviselőjelöltek bizony sokkal csekélyebb éljeneket kaptak, dacára, hogy jelen voltak, mint a távollevő fejedelem. A választási banketteken nemcsak a legelső, de még a tizedik pohárköszöntő a szeretett fejedelem jóvoltáért hangzott el.

Bulgária nyugodt öntudattal és komoly törekvéssel akar ura lenni a saját sorsának és semmiféle külső beavatkozásnak nem enged rést a határán. A legjózanabb, legértelmesebb nép, amely egykor hatalmas védőbástyája lesz a kulturának és a szabadságnak. Ennyi — minden intriguák és cselszövények dacára — az összes szövetséges és nem szövetséges nemzetek által már ma is — el van ismerve.

A főrendiház tagjai. Rövid idővel az országgyűlés megnyitása előtt a főrendiházba öt tag fog kinevezetni, hogy kitöltessék azon hézagot, melyeket az utóbbi időben a halál szakított a főrendek sorában. Kijelölésben a közélet, tudomány és közgazdaság néhány érdemes férfija részére a főrendiházba való kinevezés.

A szíami kérdés. Immár lassan befejezést nyer a szíami kérdés és őszinte köszönet illeti Roseberry lordot ama mérsékletért, melyet a francia aspirációkkal szemben tanusított.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A költő órája.

(Igaz történet.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

A helyet, időt és nevet nem áruolom el, mert szigorú titoktartást ígértem az összes jelen voltaknak. De a történetet magát elmondom, mert megérdemli.

Egy délvidéki virágzó községben nemrégiben nagy ünnepet ültek azon alkalomból, hogy a király kegye a község jegyzőjét érdemjellel tüntette ki. Az ünnepélyre a megye székvárosából számos notabilitás rándult ki, a többek között egy országos hírvő poéta, ki némelyek állítása szerint megyei tisztviselő is. Egyik körülmény sem zárja ki azt, hogy az illető pénzzavarban ne legyen. A szóban forgó koszorús költőnél ezen állapot körülbelül egy fél-század óta a stabilitás jellegét vette fel. Misem természetesebb tehát, hogy ezuttal is igen kevés arany csengett a zsebében. De a lángész nem azért lángész, hogy ne tudjon magán segíteni. Nem először történt meg rajta, s adja isten, hogy utoljára sem.

A tapasztalat találékonyvá tette. Megtanulta az idők folyamán, hogy az ember nemcsak kiadott és ki nem adott könyvek után él meg, hanem órák, mellék, csibukok, óraláncok és egyéb „ékszerek” után is, — mindig feltéve, hogy jól értékesíti őket. Óra pedig volt nála

ezuttal is. Mikor az ünnepélyes nagy mise után az összes vendégek a parochiára vonultak, hogy a lelkiek után egy kis sört vagy cognacot élvezzenek, a koszorús író elérkezettnek látta az időt nála levő ékszerei értékesítésére. Biztatta főleg az a körülmény, hogy igen sok a falusi elem, mely hizelgés nélkül legyen mondva, ilyen alkalmakkor sokkal gavallérosabb, mint az ideges városi népség. Megkezdte az attackot:

— Vedd meg öregem ezt az órát, nincs egy krajczárom, szolt a szomszédjához.

— Nem kell nekem óra.

Ez a rövid válasz azonban nem riaszt el egy 76 éves költőt, ha nincs pénze.

— Vedd meg, minutumra jár.

De azért nem vették meg, hanem a vármegye alispánja, kinek némes lelke már sokszor megkönyörült a pénzzavarokkal küzdő poétán, s ki egyéb tehetségei mellett igen jól tud számolni, a pénzerők egyesülését hozta javaslatba, mely indítvány rövid vita után el is fogadtatott. Az indítvány megvalósítása pedig az ugynevezett „kijátszás” útján történt. (E germán szagu szó nyilván onnan veszi eredetét, hogy 10 játékos közül kilenczet — kijátszanak.)

Fortuna szeszélyes, de sokszor igazságos asszony. (Ezt az elvet mindazok vallják, kik nyerni szoktak.) A „helybeli plébános” nyerte meg az órát, kinek házában legalább is annyi sört meg pálinkát fogyasztott a társaság a szent mise után, mint amennyit az óra megért. A költő meghatva rakja legszélesebb körökben

A becskerei tűzoltók válasza.

Nagybecskerek, augusztus 5.

Olvasóink előtt ismeretes azon körülmény, hogy néhány hét előtt Torontál-megye alispánja Nagybecskerek városának képviselőtestületéhez átiratot intézett, melyben elégedetlenségét fejezi ki a tűzoltóság működése felett s egyben felszólítja a város közönségét önálló városi tűzoltóság szervezésére.

A tűzoltóság ezen átiratra most hosszasan válaszol, mely választ mi csekély kihagyásokkal teljes terjedelmében közöljük, nemcsak azért, mivel meggyőződésünk szerint a város polgársága ezen egyletnek nagyon sok jót köszön, de főleg azért is, mivel élénken megvilágítja azon sanyaru helyzetet, melyben a becskerei tűzoltóság működik.

A tűzoltók válasza így hangzik:

Nagyságos megyei alispán ur!

Önzetlenül szolgáljuk a tűzoltó ügyet, az eszme kedvéért. Jutalom, de még csak az elismerés reménye nélkül is, mert tudjuk, hogy mindig csak kritika, legtöbbször igazságtalan kritika jut osztályrészünkül.

Soha ez ellen védekezni, vagy a kritikát megczáfolni nem szoktuk, mert elismerést nem várunk s az elégtételt öntudatunkban keressük s nyugodtan mondhatjuk, hogy eddig meg is találtuk.

S ha most a fenn tisztelt átirattal szemben mégis jelen szerény igényű sorainkat nagyságodhoz juttatni elhatároztuk, vezetett bennünket mindenekelőtt a megkülönböztetett tisztelet, melylyel nagyságodnak úgy magas állása, mint személye iránt viseltetünk; tettük ezt azért, mert nagyságod szavára súlyt fektetünk, nem riadtunk vissza e lépéstől, mert sokkal jobb véleményben vagyunk nagyságod igazságszeretete felől, semhogy ne tudnók, hogy mielőtt ítéletét fentartaná — mit eddig az idő rövidsége nem engedett — elfogja mondani audiatur et altera pars; és mert kecséget bennünket a remény, hogy a rosszul értesült alispán ítéletét megfogja másítani a jól értesült alispán.

Ezért tartottuk kötelességünknek e lépést megtenni annak dacára is, sőt éppen azért is, mert nagyságod kijelenté, hogy e vádjait nem általánosságban értette, hanem csakis azokra, kiket az illet; és mert elősmerte, hogy az egyletnek buzgó és lelkes tagjai is vannak.

ismert bugyellárisába a kijátszás útján nyert tíz forintot, az órát rövid, de velős beszéd kíséretében átadván a boldog nyerőnek.

Ezután így szól:

— Kedves barátom! Az óralánc ugyan nincs beleértve, de ime szeretlek édes czimborám, s prezentbe adom neked.

Conticuere omnes. Még a jelenlevő fiskálisok is elhallgattak. Csak a plébános nem veszte el lélekjelenlétét, hanem erősen czélozván a költő tavasszal megtett kéja útjára, melynek leírását előfizetési felhívásokon ígérte, így szolt:

— Köszönöm Guszti bátyám. De hogy hálátlanok ne tekints, elengedtem a könyvet, melyre előfiztettem.

Zajos derűtség a költő kontójára. De ő nem jön zavarba, hanem röpi már a választ a helybeli plébános felé:

— Könnyű arról lemondani, ami nincs meg és nem is lesz meg. Ilyen hála nekem nem kell, inkább küldj egy pár csirkét.

A derék plébános, ki különben is gavallér ember, elnyomta a sóhajt, mely keblét dagasztotta s határozott hangon csak ennyit szolt:

— Bene.

A tarhonyás csirkepaprikához, melyet a költő leánya, a szép Jankicza gyengéd kacsói fognak elkészíteni, mint értesülünk, messze helyről készülnek a megye fő- és székvárosába.

Kitünő órákról és láncokról gondoskodva lesz.

B. L.

Mert nem tartjuk méltányosnak és czélszerűnek egy mégis általánosságban emelt váddal azok önértetét megsérteni, kik arra rá nem szolgáltattak s a lelkesedést és munkakedvet azokban megbénítani, kik a városnak, polgártársainak s mindannyiunknak csak előnyére szolgáltak; — és különösen azért, mert parancsnokságunk semmiképp sem ösmerheti el, hogy egyletünknek oly tagjai is lennének, kik kötelességüket nem teljesítik.

Mert aki kötelességét nem teljesíti, vagy tüzesettől (betegség vagy igazolt távollét esetét kivéve) elmaradt első esetben megintetik, második esetben őt a parancsnokság megdorgálja, harmadszor pedig az egyletből kizáratik.

Hogy pedig a parancsnokság az alapszabályok ide vonatkozó rendelkezéseit végre is hajtsa, ennek igazolásul vagyunk bátrák több ülési jegyzőkönyvre hivatkozni, melylyek tanúsága szerint ez alapon 9 tag lón az egyletből kizárva.

Ami a kivonulás gyorsasága ellen emelt kifogást illeti — kiemeli, hogy itt-ott valaki lakhelye távoltsága folytán elkészhetik. Az utolsó esetben azonban elkéstek többen, mert a toronyör nem adott jelt, kit emiatt rögtön elbocsátottak.

Hogy fecskendők — fájdalom csak kettő van — valaha is hasznavehetetlen állapotban jöttek volna egy tüzhöz, ez a köztudomású tényekkel ellenkezik. Ez soha, sem az utolsó tűz alkalmával sem azelőtt meg nem történt; s ennek megtörténte teljesen ki van zárva, mert a szivattyu-mestereknek minden tűz után szigorú kötelessége a szivattyukat azoknak kitisztítása után megvizsgálni, hasznavehetőségét és működési képességét kipróbálni s erről a parancsnokságnak jelentést tenni.

A fecskendőket az utolsó tűz alkalmával Héder András szivattyumester szerelte fel s hozta működésbe s ezek kifogástalanul működtek is.

Igaz, hogy az egyik szivattyu működésében később zavar állott be. Az e tekintetben megtartott szigorú vizsgálat azonban kideríté, hogy a fecskendő kezdetben kifogástalanul működött, másodsor, hogy a zavart az okozta, hogy az egyik magán vizes kocszi hordójának szük nyílása miatt a szivó-tömlőről a „rózsát“ le kelle venni, minek következtében a szivattyu-szelep működése, egy a vízből odakerült fadarab által megbénítottatott.

Igaz, hogy ezen ideiglenes zavart a nagyságod által oda rendelt megyei gépész szüntette meg, mert a szivattyumester ekkor a városház udvarában volt elfoglalva a fecskendő felszerelésével.

Ámde, mi a megyei gépész ur ezen segédkezésében magunkra nézve semmi kompromittálót nem látunk, mert eltekintve a megyei tűzrendészeti szabályrendeletől, mely szerint ily közveszély idején mindenkinek kötelessége a veszély elhárítására tehetségéhez képest segédkezet nyújtani, — a megyei gépész e városnak színtolyan polgára, mint mi, kinek szakértelmét vagy segítségét az oltásnál ép oly köszönettel fogadjuk és vesszük igénybe, mint akár azt a vödör vizet, melyet nekünk bármelyik polgár is nyújt.

Ki nagyságodat ez ügyben informálta, jónak látta a vádak közé az egyleti tagok között fenforgó „személyes motívumokat“ és „az összműködést bénító versengést“ is felvenni.

Egész készséggel bocsájtjuk nagyságodnak rendelkezésére, megczáfolandók a vádat, parancsnoki üléseink jegyzőkönyveit. Azokból meggyőződhetik nagyságod, hogy ezen jelenség tünetei sem az egyleti belső adminisztráció körül, sem tüzesetknél az utolsó években fel nem merültek.

Ezek felmerülését kizárja különben azon körülmény, hogy a szolgálati szabályzat minden egyes állással egybekötött kötelességeket, hatáskört és teendőket szigorúan preczizirozza; — másrészt pedig a tisztsegek nem versengés alapján, sem kinevezés, vagy előléptetés útján, hanem három évről három évre a közgyűlés által választás útján töltenek be.

Es itt, minthogy úgy vagyunk meggyőződve, hogy a fentisztelet átirat éles hangja, főleg azon minden szavával az igazságra ütköző téves jelentésből ered, melylyel Lóga városi alkapitány ur, szolgált nagyságodnak ama kérdésére, hol vannak a tüzoltók? mondván: „Nagyságos alispán ur nincsenek itt, mind elmentek Verseczre mulatni: kénytelenek vagyunk ezen jelentés megczáfolására a következőket előadni.

Először is nem áll az, hogy a tüzoltók mind elmentek, mert összesen csak 14-en voltak a kérdéses alkalommal Verseczen.

Másodsor nem áll, hogy ezek Verseczre mulatni mentek volna. Mert az ott voltak mindannyian oly szerény anyagi viszonyok között élő emberek, hogy azok ily költséges kirándulásokat mulatságból nem igen tehetnek.

S ha most mégis megtették, a parancsnokság egyenes felkérésére tették ezt azért, mert immár 3-ik hónapja, hogy Nagybecskerek városánál, egy a város részére beszerzendő gőzfecskendő iránti kérvényünk elfekszik.

Igen jól tudtuk, hogy ha annak beszerzése a város által elhatározatik, nekünk kellend tanácsot adni, hogy milyen legyen a gőzfecskendő? s nekünk kellend czégek ajánlani, a melyektől a helyi viszonyainknak megfelelő legjobb minőségű gőzfecskendő legolcsóbban s legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető.

Kötelességünknek tartottuk egyuttal gondoskodni arról is, hogy ha és a mennyiben a város ezen meggyőződésünk szerint nélkülözhetlen oltóeszközt beszerzi, legyen emberünk is, ki annak rendeltetése, célja, kezelése és mikénti használata iránt tisztában van.

Minthogy pedig a verseczi önkényes tüzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélye mindezen információk és tapasztalatok megszerzésére kiválóan kedvező alkalomnak kínálkozott, minthogy ez alkalommal az ottani egylet gőzfecskendőkének kezelését és hasznavehetőségét minden oldalról bemutatta, és hogy ugyanez alkalommal ott több más egylettel is találkoztunk, kiktől még bővebb felvilágosításokat véltünk a kérdéses tárgy felett nyerni s tényleg nyertünk is, ezért ragadtuk meg oly örömmel a verseczi bajtársak szíves és ily alkalmakkor szokásos meghívóját, s ezért fájlaljuk kétszeresen, hogy Verseczre rándult bajtársainknak az ügy az eszme iránti áldozatkészsége és sajnálatos félreértésre adott alkalmat.

2. De legkevésbé felel meg a valóságnak az alkapitány jelentésének azon része, melyben az foglaltatik, hogy „nincs jelen tüzoltó“, ennek czáfolatúl egyszerűen van szerencsém /- alatt beügyelni az egyleti titkárnak a tüzre vonatkozó hivatalos eseményi jelentését, melynek tanúsága szerint 22 tüzoltó buzgólkodott és dolgozott az oltás körül.

Igaz, ezek nagyobb része nem volt egyenruhában, mert sietett kiki a keze ügyébe akadt legszükségesebb ruhadarabbal a tüzhöz s így nagyságod azokat nem ösmerhette fel; — de fel kellett volna a városi alkapitánynak őket ismerni, kinek mindenkinek kellene ösmernie, annál inkább a tüzoltókat, kikkel minden tűznél találkozunk s nem leendett szabad nagyságodat vétvára vezetnie s alkalmat szolgáltatni arra, hogy ily szigorú s meg nem érdemelt megrovásban részessüljenek oly egyének, kik annyi önfeláldozással s oly lelkesedéssel az ügy iránt annyi bravourt produkáltak a tüzoltás terén; — és szinte megbélyegztessék az az egylet, melynek a gondviselés mellett talán mégis van némi érdeme abban, hogy fennállása óta városunk, bár azt a vörös kakas föl föl kereste, nagyobb tűzkártól ment maradt.

Az átiratban ezután el van mondva, hogy parádék csak a védszent névünnepe tartatnak. Azon szemrehányásra pedig, hogy a tüzeset alkalmával is zenezőval jöttek Verseczről, a következőket hozzák fel:

Végre távol volt bajtársaink igazolását — szemben azon szemrehányással, hogy ők „zenezőval vonultak be, midőn polgártársaik vagyonának megmentésére kellett volna sietniük“ — a következőkben foglaljuk össze:

A tűz már a reggeli órákban el volt oltva, azok pedig a Verseczről 10 óra után érkező vonattal érkezvén, meg sem az oltás, sem a vagyonmentésben részt nem vehettek már.

A zenekar nem a miénk volt, hanem az écskai tüzoltó-egylet, kik zenekarukkal együtt a mi egyletünk zászlójának adták meg a tiszteletet, hogy azt — usus szerint — zenezőval kísérték a főparancsnok lakására, hol a zászló őriztetik, — 3. és főleg pedig a Verseczről érkezetteknek meg arról, hogy itthon éjjel ily tűz volt: tudomásuk sem volt s nem is lehetett.

A következő pont az előjáróság érdeklődéséről szól.

Ezek tekintetbevétele mellett kérjük nagyságodat működésünket elbíralni, hogy még azon hatóság által is, mely első sorban támogatásunkra volna hivatva, ily bánásmódban részesülünk, s hogy ugyanezen hatóság ellen kell küzdenünk, mely hogy hosszas szükkebléséért most a közönség ódiomat magáról lerázza, azt nagylelkűen a mi vállainkra óhajtaná deponálni! S saját mulasztásáért bennünk keres bünbaktot.

Ezek figyelemre méltatásával méltóztassék megítélni, hogy azon egyéneknél, kik mind emellett sem akarták a hatóság mulasztásáért, sőt gyanúsítása daczára sem magukról elhárítani azon önként vállalt kötelességet, hogy a város és polgártársai elleni élet- és vagyonbiztonsága felett saját anyagi áldozataik és egészségök kockáztatása mellett örködjenek: van-e ez emberekben elpusztíthatlan munkakedv s lelkesedés az eszme iránt? S életképes-e azon egylet, mely mindezek daczára még ma is fennáll s méltóztassék meggyőződve lenni — teljesíti kötelességét.

A nagybecskereki önk. tüzoltó-egylet.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Rónay Jenő főispán holnap, vasárnap este indul Budapestre, honnan e hó 10-én jön vissza Miklós Ödön államtitkár társaságában Torontálmegyébe. — Tellecsky Risztó, Nagyikinda polgármestere tegnap este városunkba érkezett.

— **Miklós államtitkár útja.** Miklós Ödön államtitkár hivatalos körútjában tegnap este Szegedre érkezett. Kiséretében voltak: Rapaics Radó min. tanácsos, Tallián főispán, Kvassay min. tanácsos, Lisznyai, Münsberger, Faragó, Paksy, Landgraff műszaki tanácsosok, Reök Iván, Kálló Gyula, Fromm, Biró, Várady és Magyar főmérnökök, Fekete Márton társulati igazgató és Nagy Gyula erdőfelügyelő. Az államtitkár délután 4 órakor érkezett kiséretével a Marostorokhoz, hol a folyamatban levő munkálatokat szemlélte meg. Megiepte a nagyobb szabású munka gyors előrehaladása. Elismerését fejezte ki Reök Iván és Kálló Gyula főmérnököknek, a munkálatok vezetőinek. A hajó aztán behozta a városba az előkelő vendéget, kit a hajóállomáson a hatóság tagjai üdvözöltek, fogadtak melegen. Az est folyamán az államtitkár megtekintette a kaszinót, a Stefánia-sétányt és a városházát. Az államtitkár az Adánál és Batkánál folyamatban levő kotrási munkálatokat fogja megtekinteni. — Miklós Ödön államtitkár, mint értesülünk, azon alkalomból, hogy hivatalos útjában Torontálmegyét is érinti, Nagybecskerekre is eljön, hogy a muzslyai telepet megsemlélje.

— **Áthelyezés.** A Scossa Dezső kinevezése folytán megürült torontálmegyei segéd-tanfelügyelői állás Romanecz Mihály vármegyei segéd-tanfelügyelővel lesz betöltve.

— **A nagyikindai Raczkovits-alap.** Torontál vármegye ma adta át Nagyikinda községének kezelés végett a Raczkovits alap vagyonát. A vármegyét dr. Dellimanic Lajos mint helyettes alispán, Kéler ügyész, Rigó aljegyző és Keresztes számvevő, Nagyikinda városát Tellecsky Risztó polgármester és Serbán főszámvevő képviselték. A vármegye a kikindaiak kezébe adta az összes iratokat, kötvényeket, melyeket ezentul a város maga fog kezelni.

— **Regatta.** Azóta, hogy a gyengéd nem Szegeden csodálkozásba ejtette a legedzettebb sportsmeneket, a becskerekai regattisták női négyese folyton szebbnél-szebb eredményeket ér el. A „Torontál“ egylet női négyese, melyben részt vesznek Rónay Jenőné, Mihálovits Ödöné, Zsiros Mihályné urnök és Szathmáry Sári kisasszony, tegnap délután 59 perc alatt ezvett Nagybecskerekéről Écskára. Onnan rövid tartózkodás után visszajöttek Nagybecskerekre, még pedig 92 perc és 3 másodperc alatt. Tudunkkal még férfiak sem értek el ily rövid idő alatt oly fényes eredményt, s a becskerekai hölgy-regattisták méltán büszkék lehetnek a tegnapi napra.

— **Gyors karrier.** Budapestről írják, hogy báró Gudenus Hugót, báró Gudenus gaádi nagybirtokos fiát, legközelebb primási szertartóvá nevezik ki a Vaszary Kolos hercegprimás titkárává előlépő gróf Szécsényi helyére.

— **A miniszterelnök otthon** czim alatt mulatságos dolgot beszél egy lap Wekerléről:

Mikor a kegyelmes ur haza, Dánosra megérkezik, a vasuti állomáson nem várakozik rá négyes fogat. De még kettős sem. A kegyelmes ur nem akarja csekély loállományát a vasuti állomásra farsztani, rendesen tehát gyalog indul ki a birtokára.

Bottal kezében gyalogol az országuton, de ha valami kocszi éppen abba az irányba hajt, a melybe ő megy, nem veti meg, ha a kocsis barátságosan odaszól neki:

— Üljön fel, kegyelmes uram!

Igy esik, hogy a miniszterelnök urat, aki már nagyon megszokhatta a kényelmes miniszteri piros bársonyszékét, gyakran lehet zsákokkal megrakott kocsik tetején látni, a melyeken kevésbé kényelmes ülés esik, mint a miniszterelnöki fauteuilban.

A kegyelmes ur nem kívánja az efféle apró szivességet ingyen. Rendesen belemarkol a szivartárczájába és megajándékozza a fuvarosát jóféle — británikkal.

Ha rosszak, nem ő az oka, hanem a pénzügy-miniszter.

Ez apróság mindenesetre mulatságos, csak az a baja, hogy — nem felel meg a valóságnak. Pilsről Dánosig nem is országut vezet s az ut mindössze 20 perczig tart. Wekerle nem sajnálja annyira „parádés“ lovait, hogy a 20 percznyi utat gyalog tenné meg. Tessék elhinni, hogy

a miniszterelnök urat soha sem lehet látni „zsákokkal megrakott kocsik tetején“, hanem jó lovai repitik otthonába.

— **Az új temesvári tanítóképezde.** Em-lítettük már lapunkban, hogy Temesvárott új tanítóképezdet fognak felállítani. Horváth Antal már megkezdte a tanítóképezde szervezéséhez szükséges lépéseket. Még a tanítóképezde elkészül, az alatti idegen helyiségben tartják meg az előadásokat.

— **A képviselő fogadása.** Vermes Béla, Szabadka város országgyűlési képviselője fogadást tett, hogy ha a Szabadka-palicsi villamos vasút még az idén elkészül: a társaságnál egy hónapig szolgálatot vállal. A fogadást alighanem el is veszi, mert a Szabadka-palicsi villamos vasút építésének munkálatai nagyban folynak, már az összes anyag oda van szállítva, a vasútépítés folyó évi szeptember közepére be lesz fejezve.

— **Lemondott városi tanácsos.** Kappusz Ernő temesvári adóügyi tanácsosról utóbbi időben a lapok különböző híreket közltek. Kappusz ügye tegnap más fordulatot vett, amennyiben lemondott állásáról, még pedig azon indoklással, hogy megtámadott egészsége miatt nem képes tovább is híven megfelelni a terhes adóügyek vezetésének — minden odaadása dacára, s ezért valamelyes könnyebb szolgálatot, illetve magánállást óhajt elnyerni. Kéri az általa vezetett pénztár szigorú megvizsgálását, valamint a felmentvény megadását. E lemondás folytán a városi tanács megbizta Nagy László polgármester helyettes elnöke alatt Rózsa Imre főügyészt, Kratochvíl Henrik főkönyvvizetőt, és Lui Nándor, id. Steiner Károly, Wiesner Ferencz, Schultheisz József, Deutsch Bernát, Schwimmer József és Mühle Vilmos törv. biz. tagokat, hogy az adópénztárt megvizsgálják. Kratochvíl Henrik főkönyvvizető nemcsak az adópénztárt, hanem minthogy Kappusz Ernő a városhoz érkezett pénzek átvételével is meg volt bízva, a pénzes postakönyvet és pénzes naplókat is megvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált. A városi adóügyi hivatalt Nagy László polgármester-helyettes már át is adta Szabó Pál katonaiügyi tanácsosnak.

— **Rosszul érette.** A költők megénekelte hold méla sugarakat szórt széjjel, a csillagok szokásuk szerint ragyogtak a parkban, a mi magától értetődik, két szerelmes szív adott találgatást egymásnak. Az ifjú csókokkal halmozta el jegyesét, aztán elragadtatva mondta:

— Oh angyal! Ugy-e soha sem érintett még férfi ajka?

— Nem soha? Mindég én csókoltam őket.

— **Véres szerelmi dráma** cím alatt meg-irtuk lapunk tegnapi számában, hogy Stettner Mária cselédleány agyonlőtte szeretőjét Hübner Laci zenészt. Hübner holttestét tegnap boncolták fel, s ez alkalommal a tetem köré gyűltek a temesvári cigányok és keserves jajveszékléssel kérték a boncolás elengedését. Délután aztán elkísérték társukat utolsó útjára: muzsika szóval vitték a temetőbe. Stettner Mária tüdejébe hatolt a golyó, melyet kivettek az orvosok s állapota most már javul.

— **Tanulmányvégzett** katolikus pap-növendék nevelőnek ajánlkozik. — Czime a kiadóhivatalban.

Táviratok.

Magyar udvartartás.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) A kőszegi hadgyakorlatok alkalmával a király ő felségét magyar udvartartás, magyar udvari méltóságok fogják körül venni. Szapáry Géza magyar főudvarmester már megkezdte a szükséges intézkedések megtételét.

Egy ezred jubileuma.

Budapest, aug. 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Grodeckből távirják, hogy ott tegnap ünnepelték meg ötvenedik évfordulóját annak, hogy a király a II. számú dragonyos ezred tulajdonosa. Az ünnepélyt tábori mise előzte meg, melyen Galgóczy hadtestparancsnok is jelen volt. Ezután Zitkievitz ezredparancsnok mondott szép beszédet, melyben a nap jelentőségét fejtegette. A király 12,000 forintos alapítványt tett, melynek kamatait négy érdemes altiszt között fogják felosztani. A tisztikar hódoló táviratot küldött a királynak, melyre a király ő felsége hosszabb és megleghangú táviratban válaszolt.

Herczeg a sebesültekért.

Budapest, aug. 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) A Bäden nevű pánczélos hajó felrobbanásakor a hajón volt Henrik

porosz herczeg, a császár testvére is. A robbanás alkalmával a herczeg nem vesztette el lélekjelenlétét s elsőnek sietett az égő matrózkat menteni. A robbanás hatása borzasztó volt, tizenhatsz matrózt darabokra szaggatott. Többen szenvedtek emelkül kisebb-nagyobb sebeket.

Károlyi György gróf itthon.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Az ifju Károlyi György gróf, Károlyi István gróf fia, a ki harmadfél évvel ezelőtt Frank Boriska színésznővel Amerikába szökött — nejevel együtt haza érkezett. A Hungária-szállodában vettek lakást. A fiatal gróft itt felkeresték a hírlaptudósítók, a kik előtt az egész nyíltan beszélt hosszas bolyongásairól, s elmondta, hogy sokáig kellett Amerikában ide-oda utazniok, félve atyjuk üldözésétől. Vége San-Franciskóban megtelepedtek és megesküdtek egyházi szertartás szerint. Az esketésüket az ottani érsekkel és később a pápával is legitimáltatták. A fiatal gróf teljes amerikai eszméket hozott magával, s a gondolatmenete hasonlít a szocialistákéhoz. De hogy megmaradt azért jó magyarnak, mutatja, hogy megbotránkozott azon, hogy a főváros legtöbb helyén németül szólították meg. Károlyi Tibor fia meglátogatta Károlyi Györgyöt a vendéglőben s Károlyi István gróf is hazajött, hogy egyetlen fiával kibéküljön. A fiatal házaspárnak szép kis leányuk van, akit Melinda névre kereszteltek. Ugy látszik a Károlyi családdal ki fognak békülni.

Százados — szabadságon.

Budapest, aug. 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Jenő főherczeg ezredparancsnok rendeletéből Gaisin György 13. ezredbeli huszárszázados, akinek századából a mult hónapban tömegesen megszöktek a huszárok — három hónapi szabadságra ment. A századot gróf Bissingen György százados már át is vette.

Rákóczy hamvai itthon.

Budapest, aug. 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Kassa város Thaly Kálmán országgyűlési képviselő kezdeményezésére elhatározta, hogy Rákóczy Ferencz hamvait Kassára szállíttatja és az ottani dombon helyezi el.

Angol pártzavarok.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Londonból távirják, hogy több Gladstone párti képviselő kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy kilépnek a parlamentből, ha a kettős érték továbbra is fenn nem marad. A szabadelvűek kis többségét e mozgalom valószínűleg veszélyeztetni fogja.

A kiviteli tilalom ellen.

Budapest, aug. 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Sopronból távirják, hogy a sonpronmegyei gazdasági egyesület tiltakozik a takarmánykiviteli tilalom ellen és felir annak visszavonása iránt.

Elkeseredett hét éves gyermek.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Zimmer Irén hét éves leányka, mostohaapjának rossz bánásmódja miatt leugrott az emeletről. Nem történt nagyobb baja s valószínűleg életben marad. Megható a komoly gyermek elkeseredése, melyben a szülei elleni elkeseredését festi.

Nincs szén.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontoi“ eredeti távirata.) Londonból jelentik, hogy a valesi grófság északi részén több nagy gyár és érczöntő szén hiánya miatt beszüntette a munkát. Yorkshirében elég sok szén van ugyan, de hiányzik a munkáskéz, a melyik elszállítsa.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy asszony.

(Regény.)

A „Torontoi“ számára írta: Mathézer Márton.

(7-ik folytatás.)

E néhány szó elég volt arra, hogy a grófnő, mire már az ügyökkel első találkozás alkalmával is hajlandóságot mutatott, bensőleges terveibe szője a rendőrmisztert.

Az ügynök, kire az udvarlók már irigykedve tekingetének, visszavezetése a szép asszonyt és a legelső arra kínálkozó alkalommal elűnt.

Az árván maradt Jevrem is talált ezalatt partnerrá. Eleinte ugyan a nagyurakat sokszor jellemezni szokott gögös, fenhéjazó modorban hallatá, hogy gondja lesz rá, hogy többé ne rohanják meg tanyáját a keselyűk, de nagyon hamar leengedte magát csillapítani egy barátja által, ki őt karjánál fogva vonszolta egy erkélyre, mint mondá, egy kis nyugalmat szivni a friss levegővel.

Hogy a friss levegővel szivta-e aztán valóban a nyugalmat? Annyi bizonyos, hogy hamar feltalálta azt és talán nem is volt annyira szükség rá, mint első pillanatra hivé.

— Ah, sóhajtott a gróf, mialatt az erkély egyik oszlopához támaszkodott, úgy érzem magam, mint a ki a nappal nézett farkasszemet.

— Ugy, annyira elvakítottak volna már a grófnő bájai, nevetett társa, azt hiszem, te képes lennél elhithetni velem, hogy most először néztél a napba.

Az ördög nem alszik barátom és én azt hiszem, mondá a gróf, ilyen alakot kell öltenie, hogy kísértsen.

— Ah, viszonzá társa, a fejemet teszem rá, hogy már fogja a gallérodát, ha ugyan még tökéletesen nem kerített hatalmába. Te hát szereted ezt az asszonyt gróf és mint látszik, rég tul vagy a kezdet nehézségein.

— Szeretem! ha úgy van is, azt csak neked vallom be, előtte még egy szóval sem nyilatkoztam.

— Lehetetlen.

— És mért volna az lehetetlen!

— Hiszen azt rebesgetik, hogy magasan állsz kegyeiben.

— Kicsoda?

— Mindenki.

— Biztosítalak, hogy ma láttam először.

— E szerint hát meg akarod hazudtolni az általános véleményt.

— Meghazudtolni? Ments Isten! A világ nem szereti, ha rágalmait meghazudtolják, azért hajlandó azokat olyannyira készpénzül fogadni.

— Nem értelek!

— Nevetséges, tudnod kell, hogy magam vagyok a pénzhamisító.

— Most meg éppen nem értelek.

— No hát, magam is akarom, hogy így ítéljen a világ.

— Ah, ah, ez hát a taktika?

— No persze, viszonzá a gróf, csak nem gondolhatod, hogy sóhajokkal fogom elfojtani szomjas szívem dobbanásait, hogy megállok az árnyékban platói türelemmel lesve, míg csupa jószántából ram veti szikrázó szemeknek sugarát.

— Nos, nevetett a gróf barátja, pikánsnak elég pikáns: a világ nyelvére adni, hogy kegyeltje vagy és annak alapján emeltetni karjai közé.

— Ugy találok.

— Kétségtől. A kérdés csupán az, hogy célra vezet-e? Ezuttal talán igen, mert úgy látszik, a szép asszony nem kevésbé előzékeny irányodban.

— Ugy találok? No de azt hiszem, már vége a táncznak.

A két ifju befelé tartott, e pillanatban jelenték a minisztert.

De Gorgiew grófnő sietett egy mellékerembe. Odaérve egy karosszékre dobta magát, gondosan megválasztva természetesen a legbájosabb poszturát.

A rendőrmiszter fölkereste.

— Ah asszonyom, ön minden áron keresett szépség akar lenni, alig tudom feltalálni, annyira elrejtőzött, mondja ő exczellentiája.

— Oh az őszinteség nagyon jó utmutató tábornok ur, viszonzá a grófnő negédesen, egyébként, ha úgy lenne is, csak köszönettel tartozik nekem ezért.

— Köszönettel? Azért, hogy elrejtőzik előlem! nem értem önt asszonyom.

— Nos igen, az hiszem a rendőrmiszternek ott nagyon jól kell éreznie magát, a hol kutatni való van.

E szavak oly lágyan csengtek, az arcot oly naiv pir futá be, a szemek oly epedve, oly lágyan tapadtak a tábornokra, hogy egy pillanatra azt hivé — de csak a grófnő — hogy az egyenruha szükülni kezd ott bal felől, a szív körül.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Főmunkatárs: Holtzy Jenő.

Torontálmegyei Tanügy.

A „Torontal“ melléklete.

II. évfolyam.

Megjelenik minden hó elején és közepén.

14-ik szám.

Rovatvezető: Scossa Dezső.

A gyermekolvasmányokról.

(Folytatás.)

Legyen az elbeszélés továbbá tanulságos; de a mi gyermek-elbeszéléseink tulságos tanulságosak. Az irodalomban mindenütt a költészet és tudomány között éles határ lesz vonva, és mindenki, aki e kettőt össze akarná keverni, nevetségessé tenné magát. Csak az ifjúsági írók gondolják, hogy ki tudja mily nagy dolgot mivelnek, ha az elbeszélésekbe minden lépten-nyomon tudományos fejtegetéseket szőnek bele. Ne legyen kivethető a költő azon szándéka, hogy oktatni akar valakit.

Az ifjúsági irat adjon továbbá a gyermek mindenkör élénk képzeletének valóban szép képek és képzetek által gazdag tápot, és ne töltse meg a képzeletet izgató valótlán torzképekkel; ily olvasmányok az ez értekezés elején említették.

Legyen az olvasmány cselekvénye erkölcsileg jellemképző, a mennyiben a gyermekeknek jó és rossz, igazság és igaztalanság feletti ítéletét magától kihívja, de tartózkodjék az erkölcsi predikáció hangjától. Egyszerű gyermeki hangon legyen elbeszélve, de ment minden gyermekes csacsogástól; valódi, egészséges humor fűszerezze az elbeszéléseket, de rendesen telvék lapos izetlen tréfákkal; élénk, hamisítatlan érzéssel teltek legyenek, de többnyire tulságos érzélgősek és a helyett, hogy érzelmeket keltenének, a gyermekben oly érzelmeket tételeznek fel, a melyekkel az szerencsére még nem bír.

Az itt elmondottak a valóságnak teljesen megfelelnek. Nem tagadható, hogy a gyermek-elbeszélések egyike vagy másika ment a felsorolt hibák némelyikétől; de határozottan állítható, hogy száz közül alig egy felel meg az említett követelmények mindegyikének. Egy teljesen kifogástalan elbeszélés megírásához okvetlen elsőrangú költői tehetség szükséges. Ezt pedig ifjúsági íróinkban alig találjuk fel. Mert kik azok az elbeszélő költői az ifjúságnak? Többnyire tollukból élő poéták, kik, mert képtelenek az érett és művelt közönség számára írni, gyarító készítményeiket a kiskorúaknak akarják feloktroálni, gondolván, hogy ezek számára elég jók azok. Rendesen tuczatszámra és megrendelésre gyártják szellemileg gyenge műveiket, mert tisztán költői ambícióból senki sem írta egy füst alatt „száz erkölcsi elbeszélést“.

Habár a gyermek egész szabad idejét olvasásra fordítaná, mégsem volna képes mindazon könyveket elolvasni, a melyek, minthogy a fentebb említett követelményeknek megfelelnek, a gyermek legfőbb olvasmányait képezhetik. Ezek azon örökbecsű valóban klasszikus elbeszélő anyagok, melyek legfőképpen az ifjúságnak valók t. i. a mesék és regék.

A meddig a gyermek még nem tud olvasni, a költészet szóbeli tradíció útján, legjobban az anya szája által közöltessék. A gyermek első olvasmányát képezi az állatmese. Aesopus a gyermek legrégebb klasszikusa. Hogy mai napig is fentartotta hatását, annak oka egyrészt rövid és világos előadásában, másrészt abban rejlik, hogy állatokat szerepeltet. Az állatokat mesékben felruházza az emberi indulatok jó és rossz vonásaival, a mire azok keresetlen egyszerűségük és ösztöneik bámulatos nyilvánulatainál fogva igen alkalmasak. Ily állatmesék olvasása által a gyermek képzelete, ítélete és erkölcsi érzülete gyakoroltatik.

(Folytatás a következők.)

KÖZLEMÉNYEK.

— A Steinbach-jubileum. Steinbach Antal torontálmegyei kir. tanfelügyelő jubileuma alkalmából a nagyikindai tanítók a következő felhívást intézik a torontálmegyei tanítókhöz:

Szeretett Kartársak!

Ünnepeljünk! — Üjünk ünnepet ama férfiu tiszteletére, ki szerény körünkben felemelkedve megénk tanügyének élén áll s ki soha sem szünt meg néptanító lenni!

Husz éve annak, hogy a magas tanügyi kormány a helybeli főelemi tanodának egyik szerény és buzgó tanítóját, a tanügynek egyik önzetlen és őszinte bajnokát, a tanuló seregnek kedves „Tóni bácsi“-ját kinevezte tanfelügyelőnek. E férfiu nagyságos Steinbach Antal kir. tanácsos és tanfelügyelő ur, Torontálmegyének első tanítója! Bátran nevezhetjük őt most is tanítónak, mert hisz ő most sem akar más lenni, mint tanító, most is csak annak érzi magát; hiszen most is tanító, csak azon különbséggel, hogy ma a tanítókat oktatja, tanítja, buzdítja és serkenti és hogy most nem gyermekeknek, hanem meglelt férfiaknak bálványá.

Főlöszleges, hogy megénk érdemduz tanfelügyelőjének hervadhatatlan érdemeit eseteljük, ismeri ezeket Torontálmegyében mindenki, ismeri és elismeri a magas tanügyi kormány, ismeri és méltányolja Magyarország egész művelt tanítósága. Tulajdonképen nem is a nagy paedagogust, sem a hivatott tanfelügyelőt akarjuk ez alkalommal ünnepelni, hanem ünneplésünk célja az, hogy elismerésünket, határtalan szeretetünket, soha meg nem szűnő hálánknak adjunk kifejezést azon férfiu iránt, ki legönzettebbül ragaszkodik hozzánk, kinek kiapadhatatlan szeretete irántunk, mint a tanügy szerény munkásai iránt soha egy pillanatra meg nem szünt. Ünnepelni kívánjuk azon férfiu, ki még akkor is, mikor 20 éves tanfelügyelői működése alatt egyszer másszor rideg kötelességének teljesítése folytán kénytelen volt valamelyikünkhöz keményebb hangon szólni, nem tagadhatta meg szeretetét és ott mosolygott dörgő ajkai körül a biztató szót: „hisz én téged azért mégis szeretlek!“

Szeretett Kartársak! Ünnepeljük meg szeretett vezérünknek, nagyságos Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelő urnak 20 éves tanfelügyelői működését! Jubiláljunk és adjunk megmérhetetlen szeretetünknek minél impozánsabb kifejezést! Alkalmat nyujt erre a t. évi augusztus hóban, Nagy-Szent-Miklóson tartandó „Délmagyarországi tanítóegylet“ nagygyűlése. Ott lesz ő, mint minden alkalommal, ha együtt voltunk, körünkben. Jelenünk meg ezen gyűlésen minél számosabban és vegyünk részt az ünnepélyen minél többen. Hogy pedig méltó ünnepet ülhessünk, hogy legőszintébb érzelmeinknek maradandó emléket nyujthassunk, kérünk titeket ezen gyűjtő iven körötökben adományokat gyűjteni, és azokat a gyűjtőivel együtt legkésőbb f. évi augusztus hó 10 éig Nikolic Miklós néptanítóhoz, mint bizottsági pénztároshoz Nagy-Kikindára beküldeni.

Az ünnepély programja idejekorán közzé lesz téve a megyei sajtóban.

N. Kikindán, 1893. évi jul. hó 26-án.

Hazaifias és kartársi üdvözlettel:

Az ünnepélyt rendező bizottság nevében: Palatinus Imre és Koszity Mihály elnökök; Nikolic Miklós pénztáros; Sziller Károly és Greilinger Frigyes bizottsági jegyzők.

— A tanítói fizetések rendezése. Az 1891. évi 43. t. cz. végrehajtása alkalmával eszközölt összeírások olyan adatokat tartalmaztak, a melyek nem ritkán lényeges mértékben eltértek az előzőleg foganatosított összeírások adataitól, másrészt feltűnt, hogy a törvény hatálya lépte előtt a tanítói állomásoknál a javadalom tetemesebb része kántorinak nyilvánítottat s most a kántori javadalmak sokszor éppen semmit vagy csak a stolaris jövedelmeket foglalták magukban.

E téves adatok ugy a tanítókra, valamint az iskolafentartókra nézve igen jelentékeny hátrányokkal járván, a vallás- és közoktatásügyi miniszter új összeírást rendelt el és annak végrehajtásával a közigazgatási bizottságokat utasította akként, hogy a kérdések összeírás munkálatait folyó évi október hó végeiig mulhatlanul befejeztessenek.

Tekintettel az összeírás nagy fontosságára s arra, ahogyan az a tanítók érdekeivel összefügg, jónak véljük tájékoztatásul közölni a következőket:

Az összeírást az illetékes járási főszolgabírók, illetőleg a városok polgármesterei a helyszínen eszközlik az előjáróság és iskolaszékek közbőjtöttével aként, hogy minden egyes tanítói állomással összekötött javadalomról tüzetes jegyző-

könyv vétetik fel, a melyből ki kell tűnnie, hogy a tanító mióta élvezzi jelenlegi fizetését, mely tétel vagy forrástól menyt élvez, mennyi abból az alapfizetés és korpótlék. A természetbeni szolgálmányok azon minőségben veendőek fel, a melyben azok tényleg adatnak, mint pl. buza, rozs stb., de ezeknek a legközelebbi piare 10 évi hatósági bizonylattal igazolandó átlagos értéke is felveendő. A tandíjból folyó jövedelem az 1891. évi 43. t. cz. 4. § a szerint 5 évi átlag alapján, a földjövdelem pedig a kataszteri becsum szerint tüntetendő ki.

Az így felvett jegyzőkönyv az illető tisztviselő, iskolaszéki elnök, az iskolafentartó, illetve hitközségi megbizott és az alkalmazott tanító által aláírandó. Az aláírók figyelmeztetendőek, hogy a jegyzőkönyvben foglaltakért nemcsak szavatolnak, hanem az adatok valótlansága esetén, mint hamis közokirat kiállításáért a fennálló törvények értelmében súlyos következményekkel járó megtorlást vonhatnak magukra.

A jegyzőkönyvben foglalt tételek igazolására csatolandók a tanítói fizetésre vonatkozó mindennemű okmányok, mint pl. canonica visitatio, hivány, díjlevél, alapító levél, községi határozat stb. stb.

A jegyzőkönyvbe felveendő, de a tisztán tanítói fizetés megállapításánál számításba nem vehető természetbeni lakás, lakbér, a fizetés kiegészítő részét nem képező kegyuri adomány, helyi vagy drágasági pótlék, iskola fizetésére szolgáló fajrandóság, irodai átalány, segéd tartására szolgáló javadalom.

Természetes, hogy az ily jegyzőkönyvi tárgyalás csupán ott szükséges, a hol a tanítói fizetés megbizható módon meghatározva nincs. Állami iskolai tanítóknál a kinevezési okmány, községi iskolai tanítóknál a díjlevél az irányadó.

A jelzett módon felvett jegyzőkönyvek és azok csatolmányai 3 példányban lemasolandók, a mely példányok egyike az iskolaszéki irattárába helyezendő, másik két példány pedig a kir. tanfelügyelőhöz beterjesztendő.

Az új összeírás az óvónőkre és óvókra is kiterjesztetik.

Felhívjuk ennőifogva az érdekelt tanítók és óvónők figyelmét, hogy miután a most beszerzendő adatok a tanítói fizetések körül előforduló bármily kérdésben jövőre irányadó lesznek, saját érdekükben törekedjenek fizetésük hiteles bevallását és megállapítását eszközölni.

— A bajai áll tanítóképző intézetbe való felvételtől az igazgatóság a következő értesítést adta ki: A jövő tanév szeptember 1 én nyitattik meg.

A felvétel iránti folyamodványok aug. 15 ig az igazgatóságnál nyujtandók be és ha szegénységi bizonyítvány nem mellékeltek, 50 kros bélyeggel látandó el. Felvétetik tekintet nélkül a felekezetségre, minden oly ép testü növendék, ki 15. évét tényleg meghaladta, négy gymn., real vagy polgári vagy felső népiskolát végzett és zenehallással bír.

A belépni kívánó növendég ezekről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgának kell magát alávetnie.

Az igazgató-tanácsoshoz intézendő folyamodványhoz eredetiben csatolandó: 1. Születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány, 3. orvosi bizonyítvány, 4. szegénységi bizonyítvány, ha segélyt is kér. (Másolatok nem vétetnek figyelembe.)

Tandij niucsen, csak az önképző köri könyvtár, és zenekör részére fizetnek a tanulók 1 frt 50 krt vagy is 3 koronát. Orvosi segélyben és gyógyszerekben, ha szükséges, ingyen részesülnek, azonban fürdőhasználatra félevenként egy-egy frtot fizetni tartoznak. Tankönyvekről, melyek egy-egy osztályra mintegy 12 forintba kerülnek, minden tanuló maga tartozik gondoskodni. A köztartásban, fizetés mellett minden tanuló részt vehet. A havidíj, reggeli ebéd és vacsorából álló háromszori étkezésért 13 frt 50 kr. Ez, valamint a lakáspénz, havi részletekben előre fizetendő. Állami segélyt, mely legalább évi 50 forintból, legfeljebb ingyenes élelmeztetésből állandó, (évi 135 forintnak megfelelően) csak kitünő előkészültségű és szegénységét hitelesen igazoló növendég kérelmezhet. Hasonlók között tanítók fiainak előny adatik. — A folyamodók az eredményről augusztus hó 20–24 ig értesítettni fognak. Minden keresztény felekezethez tartozó ifjunak — a gör. kell. szerbnek is — alkalom adatik, hogy magát a kántori teendőkre is kiképezze és erről oklevelet nyerjen.

Melléklet a „Torontál” 1893 augusztus 5. (178.) számához.

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár
részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT. (82-18.13)
Városi iroda és raktár: PODMANTCZKY-UTCZA 14. - Fiók-raktár: KEREPESI-UT 77.

Gőz- és járgányoséplő-készületek,
számos első díjakkal kitüntetett szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő- és egytetemes aczel-ekék,
eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
valamint Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, örlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo gépek, szállító mezeli vasutak stb.

Mintaraktár: Mayer Henrik Nagybecskerek.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzéket ingyen és bérmentve.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,
„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megőrjíti a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalom- ban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tündőhajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,
borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** es. és k. és szerb k. udv. ásványvíz-szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

(132-12.12)

Egy háztartásban sem nélkülözhető
a Kathreiner-féle Kneipp Maláta-Kávét
tökéletes kávéval.

Ez azon eddig el nem ért előnyt nyújtja, hogy a nem kevert, vagy Surrogattal kevert kávé élvezetéről le lehet mondani, és egy sokkal jobb ízű, amellyel egészséges és tápláló kávé nyerhetünk. — Felülmulhatlan kávépótlék.

Leginkább nőknek, gyermekeknek és betegeknek ajánlható.
Óvakodjanak az utánzatoktól.

Mindenütt kapható. (60-24.15) 1/2 kilo à 25 kr.

Sel. Kneipp

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbűffés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott gyomorüthetlenség étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorroidáknál. Emeltet bajknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török Jozsef gyógyszerár
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A Máriaczei gyomor-cseppek valódián kaphatók.

Nagy-Becskerek: Kellner J. és Moenkovcsák D. gyógyszer.; Sécány: Kleesky János gyógyszer.; Zichyfala: Mayering K. gyógyszer.; Perlasz: Ladfleur Lajos gyógy.; Módos: Grób Ferenc gyógyszer. (16-41.22)

RAKTÁRA MINDENMŰ KÜLÖNLEGESSÉGNEK.

Biztos hatásu!!!

FEJFÁJÁS ELLENI POROK.
Adorján Márton gyógyszerész kizárólagos készítménye.

Ezen porok bármilyen fejfájást 5 perc alatt biztosan megszüntetnek. Számtalan orvos által kitüntetve s ajánlva, teljes ártalmatlanságuknál fogva kitűnőknek elismerve. (457-6.2)

Ugyanitt kapható mindennemű rovarszúrás elleni gyógyszer, mely megakadályozza a daganatot s viszketést. Fenti gyógyszerek **kizárólag** csakis a készítő és feltaláló

Adorján Márton
gyógyszertárban rendelhetők meg Szerb Ittebén.

Fejfájás elleni porok ára: fél adag 6 por 1 frt, 12 por egész adag 1 frt 80 kr. Rovarszúrás elleni por adagja 50 kr. Sürgőnyezim: „Ittebei gyógyszerár”.

Biztos hatásu!!!

RAKTÁRA MINDENMŰ KÜLÖNLEGESSÉGNEK.

Pályázati hirdetés.

A szenthuberti (Torontálmegye) három osztályu német-magyar tannyelvű községi elemi népiskola II. tanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi 200 frt készpénz, 25 hektoliter tiszta buza, 4 köbméter kemény tűzifa beszállítva, egy negyed hold pótkert, szabad fűtés és lakás, és pedig: két szoba, konyha, éleskamra, pincze, padlás és udvar.

A pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar és német nyelvet szóban és írásban birják. A megválasztott tanító köteles díjtalanul ezen iskola finövendékeit a tornaszatban oktatni és a kántori teendőkben segédkezni, miért is a kántorságban jártasak előnyben részesülnek.

Sajátkezüleg irt folyamodványok folyó évi **augusztus hó 16 ig** a községi iskola-székhöz küldendők.

Kelt Szenthuberten, 1893. évi augusztus hó 1-én.

(481-1.1) **A községi iskolaszék.**

2 arany-, 3 ezüst-érem 9 dísz- és elismerő-okmány

Kwizda Restitutions-fluidja
mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára osztr. ért. 1 frt 40 kr.

30 év óta az udvari istállóknál, a nagyobb katonai és magán-istállóknál használatban van, erősítésül nagy fáradoalmak előtt és után az erő visszanyerése céljából, ficzomodások, megbicsaklások, idegmereségeknél stb. Kiváló tehetségre képesíti a lovakat a training-ben.

Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál. Szíveskedjék a fenti védjegyre ügyelni és csak

Kwizda Restitutions-fluidját
kérni.

FŐ-RAKTÁR:
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztr. és kir. román udv. szállító, körgyógyszerész (I/c) Korneuburgban Bécs mellett. (106a-15.10)

521. szám ex 1893.

(479-2.2)

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerekikérületibetegségélyző pénztárnál az ellenőri állás megüresedvén, erre az igazgatóság folyó évi augusztus hó 1-én hozott határozata szerint a pályázat ezzel kiíratik.

Ezen állás 800 frt évi fizetéssel van egybekötve és a f. évi szeptember hó 1-én lesz elfoglalandó.

A kinevezettől megkivántatik, hogy a titkári és könyvívői teendőket is végezze, magyar és német nyelven fogalmazni tudjon és a könyvvitelben kellő jártassággal bírjon, továbbá köteles 400 frt biztosítékot készpénzben, vagy megfelelő értékpapirban letenni.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi augusztus hó 20-ig alólirott elnökhöz nyújtsák be.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi augusztus hó 2-án.

Nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága. Fuchs Sándor, elnök.

5609. tlkvi szám 1893.

(486-1.1)

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tyuresin Mária nagybecskereki lakos végrehajthatónak, Krunits Józsa nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék kerületében levő Nagybecskereki közösgéi 2832. sz. tjkvben 1860-1862/b. hr. sz. a. felvett 2503. sz. ház 270 □-ól beltelekkel 599 frt kikiáltási árban 1893. évi

október hó 5-én d. e. 10 órakor ezen kir. törvényszék tlkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzított birtok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10 százalékát vagyis 59 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881:60. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában jelölt óvadék-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tlkönyvi irattárban, és a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál, 1893. évi július hó 24-én.

Kiss Sándor, kir. törvényszéki bír.

10781. ki. sz. 1893.

(484-3.1)

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város képviselőtestületének 1893. évi július hó 17-én 314. 10049-93. számú határozata folytán ezennel közzététezik, miszerint a Nagybecskerek városában teljesítendő előfogati szolgáltatmány 1893. évi október hó 1-től kezdődő (3) három egymásutáni évre leendő bérbeadása tekintetéből 1893. évi augusztus hó 16-án d. e. 9 órakor a városházi épület II. tanácsnoki irodában nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre árlejtési szándékozők a 317 frtnyi bánatpénzzel ellátva, ezennel meghivatnak.

Zárt ajánlatok 50 kros bélyeg és 317 frt bánatpénzzel ellátottan az árlejtést megelőző nap 12 órájáig az árlejtés megtartásával megbízott tanácsnoknál adhatók be.

Az árlejtési feltételek az árlejtés napjáig hasonlóul a II. tanácsnoki irodában a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1893-ik évi augusztus hó 1-én.

Dimitrievits György, tanácsnok, polgármester helyett.

3824. ki. sz. 1893.

(485-2.1)

Hirdetmény.

Alólirott polgármesteri hivatal részéről közhírré tétetik, miszerint a városi honvédlaktanyai épületbeli kocsiszíneknek átalakítása következtében szükségtelemmé vált 4 drb kétszárnyas megvasalt kapu, a folyó évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor a városház udvarában megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kelt Nagybecskereken, 1893-ik évi augusztus hó 3-án.

Dimitrievits György, tanácsnok, polgármester helyett.

Műhimzés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy f. hó 15-én Becskerekre érkezve, egy

műhimzés tanfolyamot nyitok.

A közelebbifeltételeket később tudatom. Szives pártfogásért esedez

(482-3.1)

Gubes Vilma.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between various stations like Nagybecskerek, Budapest, Szécsány, Párdány, Bács, and Orsova. Includes departure and arrival times and ticket prices.